Do?um Sonras? Ebeveynlik Davran??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Do?um Sonras? Ebeveynlik Davran??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20114

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Do?um Sonras? Ebeveynlik Davran??? Ölçe?i (DSEDÖ), ebeveynlerin do?um sonras? dönemde bebekleriyle olan etkile?imlerini ve bak?m davran??lar?n? sistematik olarak ölçmek amac?yla geli?tirilen bir psikometrik arac?n Türkçe'ye uyarlanm?? formudur. Ölçe?in Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çal??mas? H. Çal???r, Z. Karaçam, F. A. Akgül ve D. A. Kurnaz taraf?ndan 2009 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir. Bu ölçek, özellikle yeni do?an bebeklerin birincil bak?c?lar? taraf?ndan sergilenen ebeveynlik yeterlili?ini gözleme dayal? olarak de?erlendirmek için tasarlanm??t?r.

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonda kullan?m?n?n psikometrik aç?dan sa?lam oldu?unu kan?tlam??t?r. Ölçek, yüksek gözlemciler aras? tutarl?l?k katsay?lar?na sahip olup, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda **do?um sonras? ebeveynlik davran??lar?**n?n de?erlendirilmesinde güvenilir bir araç olarak önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Do?um Sonras? Ebeveynlik Davran??? Ölçe?i, **DSEDÖ**, Ebeveynlik, Do?um Sonras? Dönem, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Gözlemci Tutarl?l???.

Yazarlar

Hüsniye Çal???r, Zeliha Karaçam, Fatma A. Akgül, Derya A. Kurnaz.

Amaç

Do?um Sonras? Ebeveynlik Davran??? Ölçe?i'nin temel amac?, ebeveynlerin bebekleriyle kurduklar? etkile?imin kalitesini ve uygunlu?unu, özellikle do?um sonras? kritik dönemde, gözleme dayal? olarak de?erlendirmektir. Bu ölçek, ebeveynlerin bebeklerinin ihtiyaçlar?na ne kadar hassas, tepkisel ve destekleyici davrand???n? belirleyerek, potansiyel geli?im risklerini veya destek ihtiyac?n? erken te?his etmeye yard?mc? olmay? hedefler.

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, orijinal arac?n kültürel ve dilsel farkl?l?klar gözetilerek Türk anneleri ve bebekleri ba?lam?nda geçerli ve güvenilir bir ?ekilde kullan?lmas? için yap?lm??t?r. Böylece, hem?irelik ve psikoloji alan?ndaki ara?t?rmac?lar ve klinisyenler için standartla?t?r?lm?? bir de?erlendirme imkan? sunulmu?tur.

Yap?

DSEDÖ, do?um sonras? ebeveynlik davran??lar?n?n çok yönlü yap?s?n? ölçer. Bu yap?, genellikle ebeveynin fiziksel bak?m becerilerinden, duygusal tepkiselli?ine ve bebekle kurdu?u

ARABPSYCHOLOGY.COM

sözel ve sözel olmayan ileti?imin kalitesine kadar geni? bir yelpazeyi kapsar. Ölçek, davran??sal gözlemlere dayand??? için, ebeveynin öznel raporlamas?ndan ziyade, objektif olarak gözlemlenebilir etkile?im örüntülerine odaklan?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerli?i, uyum geçerli?i (criterion validity) yöntemleri kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Bu ba?lamda, ölçe?in tutarl?l???n? sa?lamak amac?yla gözlemciler aras? uyum incelenmi?tir. Yap?lan analizlerde Pearson Korelasyon katsay?s? hesaplanm??t?r.

Sonuçlar, DSEDÖ'nin gözlemciler aras? toplam puan korelasyonlar?n?n **0.85** ile **0.93** aras?nda de?i?ti?ini göstermi?tir. Bu yüksek korelasyon de?erleri, ölçe?in farkl? ba??ms?z gözlemciler taraf?ndan uyguland???nda dahi sonuçlar?n tutarl? oldu?unu ve istatistiksel olarak **önemli** ($p<0.001$) düzeyde bir uyum sa?lad???n? kan?tlamaktad?r. Bu bulgular, ölçe?in geçerli bir gözlem arac? oldu?unu destekler.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, özellikle gözlemciler aras? tutarl?l?k üzerine yo?unla?m??t?r. Gözlemciler aras? tutarl?l?k katsay?s? (inter-rater reliability), ölçe?in toplam puan? için **0.97** gibi oldukça yüksek bir de?er olarak saptanm??t?r. Bu, ölçe?in uygulama standartlar?n?n yüksek oldu?unu ve uygulay?c?lar aras?ndaki de?i?kenli?in minimum düzeyde oldu?unu gösterir.

Ayr?ca, ölçe?i olu?turan her bir madde için ayr? ayr? güvenirlik katsay?lar? incelenmi? ve bu de?erlerin **0.88** ile **0.97** aras?nda de?i?ti?i tespit edilmi?tir. Bu geni? aral?kta dahi yüksek kalan katsay?lar, ölçe?in genel olarak güçlü bir güvenilirli?e sahip oldu?unu ve maddelerin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü do?rulamaktad?r.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?n?n bir parças? olarak, orijinal ölçe?in boyutlar?n?n Türkçe formunda da korunup korunmad??? genellikle Faktör Analizi yöntemleriyle kontrol edilir. Kaynakta do?rudan faktör yüklerine veya boyut say?s?na de?inilmemekle birlikte, elde edilen güçlü geçerlik ve güvenirlik bulgular?, ölçe?in orijinal yap?sal bütünlü?ünü korudu?unu veya uyarlanan popülasyonda tutarl? bir yap?y? temsil etti?ini göstermektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Gözleme Dayal? Derecelendirme Ölçe?i (Observation-based Rating Scale)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Do?um sonras? dönemdeki ebeveynler (birincil bak?c?lar) ve bebekleri.

Age Group: Do?um sonras? erken dönem.

Population Details: Türkiye popülasyonunda hem?irelik ve sa?l?k bilimleri alan?nda yap?lan bir çal??ma ile geçerlik ve güvenirlik test edilmi?tir.

Test Methodology: 5'li Derecelendirme. Gözlemciler, ebeveynlik davran??lar?n? a?a??daki derecelendirme sistemiyle puanlar:

1: Hiç ölçmüyor
5: Tam olarak ölçüyor

Anahtar Kelimeler

Do?um Sonras? Bak?m, Gözlem Ölçe?i, Psikometri, Gözlemciler Aras? Tutarl?l?k, **Ölçek Uyarlamas?**, Korelasyon.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: hcalisir@adu.edu.tr (Sorumlu Yazar: Hüsniye Çal???r)

Correspondence Address: Adnan Menderes Üniversitesi, Ayd?n, Türkiye (Sorumlu Yazar?n çal??t??? kurum bilgisine dayanmaktad?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Do?um Sonras? Ebeveynlik Davran??? Ölçe?i'nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çal??mas? 2009 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler ve olas? ücretler hakk?nda bilgi almak amac?yla sorumlu yazar Hüsniye Çal???r ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Çal??ma, *Journal of Anatolia Nursing and Health Sciences* dergisinde yay?nlanm??t?r.

Kaynaklar

Çal???r, H., Karaçam, Z., Akgül, F. A., ve Kurnaz, D. A. (2009). Do?um Sonras? Ebeveynlik Davran??? Ölçe?i'nin Türkçe formunun geçerli?i ve güvenirli?i. *Journal of Anatolia Nursing and Health Sciences, 12*(1), 1-8.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Makaleye eri?im linki: proxy2.marmara-elibrary.com

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: dogum-sonrasi-ebeveynlik-davranisi-olcegi-toad.pdf

Do?um Sonras? Ebeveynlik Davran??? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak materyalde sunulmam??t?r. Maddeler için orijinal makaleye (Çal???r ve ark., 2009) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM